

Brüssel, 24. juuni 2026
(OR. en)

10460/26

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2025/0543(COD)
2025/0544(CNS)

RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161

A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Programmi „Euroopa horisont“ käsitlev pakett: teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2028–2034 a) Raamprogramm ning selle osalemis- ja levitamismid b) Raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm – <i>Osaline üldine lähenemisviis</i>

SISSEJUHATUS

1. Komisjon avaldas 16. juulil 2025 ettepanekud programmi „Euroopa horisont“ käsitleva paketi kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (edaspidi „raamprogramm“)¹, ning nõukogu otsus, millega kehtestatakse programmi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm (edaspidi „eriprogramm“)².
2. Raamprogrammi käsitlevas komisjoni ettepanekus nähakse selle rakendamiseks aastateks 2028–2034 ette 175 miljardi euro suurune rahastamispakett jooksevhindades.
3. Sujuva investeerimistee tagamiseks teeb komisjon ettepaneku luua tihe seos Euroopa Konkurentsivõime Fondiga, eelkõige teadus- ja innovatsioonikoostöö kaudu, millega toetatakse Euroopa Konkurentsivõime Fondi poliitikaharusid.
4. Nende ettepanekute eest vastutab Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon (ITRE). Raamprogrammi raportööriks määrati Christian Ehler (PPE, DE) ja eriprogrammi raportööriks René Repasi (S&D, DE).
5. Euroopa Kontrollikoda esitas ettepanekute kohta oma arvamuse 12. jaanuaril 2026³.
6. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas ettepanekute kohta oma arvamuse 22. jaanuaril 2026⁴.
7. Euroopa Regioonide Komitee esitas ettepanekute kohta oma arvamuse kavandi 7. mail 2026⁵.

¹ Dok 12007/25 REV 1.

² Dok 12005/25 REV 1.

³ 5280/26.

⁴ 9403/26.

⁵ 9391/26.

II. NÕUKOGUS TEHTUD EDUSAMMUD

8. Konkurentsivõime nõukogu pidas oma 30. septembri 2025. aasta, 9. detsembri 2025. aasta, 27. veebruari 2026. aasta ja 29. mai 2026. aasta istungitel asjakohaseid poliitilisi mõttevahetusi programmiga „Euroopa horisont“ seotud teemavaldkondades. Poliitilistes mõttevahetustes anti üldisi suuniseid ning käsitleti kahesuguse kasutuse, julgeoleku ja kaitse alaseid teadusuuringuid ja innovatsiooni, tulevase Euroopa partnerlusi, strateegiliste prioriteetide seadmist ja laiendamist, et kujundada nende suhtes nõukogu seisukoht.
9. Teaduse töörühm vaatas Taani ja Küprose eesistumise ajal läbi eesistujariigi üheksa kompromissteksti, mis hõlmavad mõlemat ettepanekut.
10. COREPER kinnitas oma 24. juuni 2026. aasta koosolekul üldiste lähenemisviiside tekstid ja palus nõukogul jõuda nende tekstide suhtes ühel oma eelseisval istungil päevakorra A-punktina kokkuleppele. COREPER kinnitas samuti käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud avalduse teksti ning palus nõukogul nimetatud avalduse tekst ühel oma eelseisval istungil päevakorra A-punktina heaks kiita.
11. Kuna kavandatud raamprogramm ja eriprogramm on osa mitmeaastase finantsraamistikuga (MFF) seotud ettepanekute paketist, on kõik tekstide sätted, millel on mõju eelarvele või mis langevad kokku mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate horisontaalsete läbirääkimiste elementidega, esitatud nurksulgudes ning jäetakse seetõttu osalisest üldisest lähenemisviisist välja, kuni MFFi osas tehakse täiendavaid edusamme. Need sätted on tekstis esitatud nurksulgudes. Laiendamise meetmeid käsitlevad sätted on osa üldisest tasakaalust ja nende tõlgendamisel tuleb arvesse võtta MMFi paketi üle peetavate läbirääkimiste praegust seisut.
12. Tuleb märkida, et Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (EIT) ning teadmises- ja innovaatikakogukondi käsitlevad sätted ei piira nõukogu lõplikku seisukohta Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) ning selle teadmises- ja innovaatikakogukondade kohta, mis kujundatakse hilisemas etapis pärast seda, kui on läbi vaadatud komisjoni tulevane ettepanek EIT määruse läbivaatamise kohta. Sellega seoses on käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud nõukogu avaldus.

III. OLUKORD EUROOPA PARLAMENDIS

13. Raportööride raportite projektid raamprogrammi ja eriprogrammi kohta esitati 3. märtsil 2026 ning neid tutvustati ITRE 13. märtsi 2026. aasta koosolekul, millega algas ametlikult selle komisjoni sisulise kontrolli ja muudatusettepanekute esitamise etapp. ITRE peaks lõplikud raportid vastu võtma 10. septembril 2026 ning täiskogu hääletab Euroopa Parlamendi läbirääkimisvolituste üle eeldatavalt 5.–8. oktoobri 2026. aasta istungil.

IV. EESISTUJARIIGI KOMPROMISSTEKSTI PÕHIELEMENDID

14. Kompromissteksti põhielemendid on kokkuvõttes järgmised.
- a) Kavandatud **juhtimismudel** tugevdab nõukogu ja liikmesriikide osalemist programmi „Euroopa horisont“ strateegiliste prioriteetide seadmise protsessis. Kõnealune protsess algaks Euroopa teadusruumi ja innovatsiooni komitee (ERAC) nõuandega teadus- ja innovatsioonisuundade kohta. See nõuanne põhineks tulevikusuundade ja tõendus põhisel analüüsil, mida pakuvad muu hulgas komisjoni talitused. Seejärel võetaks ERACi nõuannet arvesse komisjoni mitmeaastase strateegilise dokumendi koostamisel. Programmikomitee strateegiline koosseis annaks oma nõuandvas rollis soovitusi programmi üldise strateegilise suuna ja prioriteetide kohta ning koordineeriks ühiskoosolekute kaudu tegevust Euroopa Konkurentsivõime Fondi (ECF) peakomiteega, eelkõige II samba osas.
 - b) **Horisontaalsete põhimõtete** hulka lisati kompromisstekstiga punktid, mis käsitlevad piiriülese koostöö edendamist, programmi sisseprojekteeritud kahesuguse kasutuse lähenemisviisi, soolise võrdõiguslikkuse vaikimisi rakendamist ja koostoimet muude liidu programmidega.

- c) Kompromisstekstiga tugevdatakse **Euroopa partnerlusi** käsitlevaid sätteid, andes nõukogule või selle nõuandvatele organitele suunava rolli partnerluste valdkondade kindlaksmääramisel ning taotledes sidusust muude liidu programmidega, eelkõige kasutuselevõtuga seotud tegevuste puhul. Tekstis selgitatakse ka lepingulisi kokkuleppeid, millel partnerlused peaksid põhinema, ning osaluste liike ja korda ning kehtestatakse tugevam olelusringipõhine lähenemisviis, sealhulgas järelevalve, ülemineku ja järkjärgulise lõpetamise kord. Samuti nähakse tekstis ette maksimaalne summa II samba eelarvest, mis eraldatakse mitmesugustele partnerlusvahenditele. Partnerlused on osa sidusast portfelli põhiseisest lähenemisviisist ning peaksid toetama kogu teadusuuringute ja innovatsiooni väärtusahelat, sealhulgas kasutuselevõtuga seotud tegevusi, mida rahastatakse muudest liidu ja riiklikest programmidest.
- d) **Teadusjulgeoleku** kohta esitatakse kompromisstekstis spetsiaalne määratlus ja eraldi artikkel, milles sätestatakse teadus- ja innovatsioonitegevusega seotud riskide kindlakstegemise, hindamise ja maandamise raamistik. Lisaks selgitatakse selles meetmeid, mida võib põhjendatud juhtudel kohaldada, et määrata muu hulgas kindlaks osalemispiirangud, tulemustega seotud nõuded ja täiendavad kaitsemeetmed. Samal ajal edendatakse samade sätetega jätkuvalt riskipõhist ja proportsionaalset lähenemisviisi kogu programmi rakendamise vältel ning säilitatakse põhimõtte olla nii avatud kui võimalik ja nii suletud kui vajalik.
- e) **I samba (tipptasemel teadus)** osas sisaldab tekst muudatusi, mis on seotud Euroopa Teadusnõukogu (ERC) presidendi töökorra ja ametiajaga ning ERC teadusnõukogu koosseisu ja ametiajaga. Nii Euroopa Teadusnõukogu kui ka Marie Skłodowska-Curie meetmete puhul on lisatud spetsiaalne keskendumine karjääri alustavatele teadlastele.

- f) **II samba (teadus- ja innovatsioonikoostöö)** osas on täpsustatud keskendumist **ühiskonna komponendile**, sealhulgas programmi toetust ELi missioonide ja algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ teadusuuringute ja innovatsiooni osadele, samuti sidusust konkurentsivõime komponendiga. Kompromisstekstiga lisatakse ka sätted, mille eesmärk on tagada tasakaalustatud lähenemisviis alt üles suunatud teaduskoostöö meetmete ja eelnevalt kindlaks määratud teemade vahel strateegilistes valdkondades.
- g) **III samba (innovatsioon)** osas on veelgi täpsustatud **Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC)** programmijuhtide rolli, sealhulgas mis puudutab suure riskiga innovatsiooniportfellide haldamisega. Oluline on see, et muudetud tekst lubab **EIC-I** III samba eelarve ülempiiri ulatuses **toetada elutähtsa süvatehnoloogia innovatsiooni, keskendudes kaitseotstarbelisele kasutusele**, samal ajal selgitades vastastikust täiendavust Euroopa Konkurentsivõime Fondiga.
- h) **IV samba (Euroopa teadusruum)** osas antakse nõukogule või selle nõuandvatele organitele roll teadus- ja tehnoloogiataristu ehitamise või olulise ajakohastamise kulude toetamise valdkondade kindlaksmääramisel. Tekstis selgitatakse veelgi asjaomaste taristufoorumite strateegilist rolli ning kehtestatakse kriteeriumid, mis on seotud tõenditega uue võimekuse ja selle tõhusa rakendamise kohta.
- i) Mis puudutab **laiendamist**, siis lisatakse pärast seda, kui eesistujariik on asjaomaste sätete puhul lahendamata küsimused osaliselt lahendanud, täiendavad täpsustused seoses toetusmeetmetega, eelkõige edukate vahendite jätkuva kasutamise ja uute vahendite võimaliku loomise kohta. Kompromisstekstiga tugevdatakse ka teadus- ja innovatsioonisuutlikkuse püsiva lähenemise eesmärki ning jätkuvaid edusamme kogu liidus. Suure hulga delegatsioonide jaoks on nende sätete kokkuleppimine tihedalt seotud mitmeaastase finantsraamistiku kogu paketi üle peetavate läbirääkimiste praeguse seisuga.
- j) **Osalemis- ja levitamismõnede** puhul on selgitatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide sõnastust ning veelgi täpsustatud ettepanekute hindamist käsitlevaid sätteid.

- k) Mis puudutab **komiteemenetlust**, siis on kontrollimenetlus lisatud kõigi komiteemenetluste puhul, välja arvatud Euroopa Teadusnõukogu tööprogrammi jaoks. Lisatud on arvamuse esitamata jätmise klausel, mis takistab rakendusakti vastuvõtmist, kui programmikomitee arvamust ei esita.

III. KOKKUVÕTE

15. Nõukogul (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) palutakse:

- jõuda A-punktina kokkuleppele dokumendis 10464/26 esitatud raamprogrammi osalise üldise lähenemisviisi suhtes;
- jõuda A-punktina kokkuleppele dokumendis 10465/26 esitatud eriprogrammi osalise üldise lähenemisviisi suhtes;
- kiita A-punktina heaks käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud avalduse tekst.